

31.8.2026

Vastaus valtuustokyselyyn

Aluevaltuutettu Joni Meriläinen (sdp) on tehnyt valtuustokyselyn 16.2.2026. Valtuustokyselyssä hän tuo esille, että Suomen Luustoliiton mukaan osteoporoosi ja alentunut luuntiheys ovat yleisiä ikääntyvässä väestössä ja lisäävät merkittävästi murtumariskiä. Väestön ikääntyessä sekä kaatumistapaturmien että osteoporoottisten murtumien määrä kasvaa, minkä vuoksi osteoporoosin tunnistaminen, jatkoselvittely ja hoito ovat keskeisiä murtumien ehkäisyssä. Pohjois- Pohjanmaan alueella oli v. 2024 yli 90 000 65 vuotta täyttänyttä, joista arviolta lähes 40 000:lla oli alentunut luuntiheys ja joilla oli 3 277 kaatumishoitojaksoa ja 616 lonkkamurtumaa.

1. Kuinka paljon Pohteen alueella on osteoporoosia sairastavia ja minkä verran heidän hoitamiseen on ohjattu resursseja?

Pohteella ei ole käytettävissä tarkkaa rekisteritietoa kaikista osteoporoosia sairastavista henkilöistä alueellaan. Valtakunnallisten arvioiden perusteella osteoporoosia sairastaa Suomessa noin 300 000–400 000 henkilöä, mikä Pohteen väestöpohjaan suhteutettuna tarkoittaisi arviolta noin 20 000–30 000 osteoporoosia sairastavaa henkilöä. Kyseessä on kuitenkin laskennallinen arvio, ei Pohteen rekisteritieto.

Osteoporoosipotilaiden hoidosta suurin osa toteutuu perusterveydenhuollossa, kun taas erikoissairaanhoidossa hoidetaan pääasiassa vaikeaa tai vaikeahoitoista osteoporoosia. Vuonna 2025 luuntiheysmittauksia tehtiin 2 254 kappaletta ja tammi-kesäkuussa 2026 yhteensä 1 369 kappaletta. Perusterveydenhuollossa vuonna 2025 osteoporoosidiagnoosilla (ICD-10 M80 ja M81) hoidettiin 398 potilasta, joilla käyntejä oli yhteensä 445 kappaletta. OYS:n sisätautien poliklinikalla osteoporoosidiagnooseilla hoidettiin samana vuonna yhteensä 53 potilasta, joista 22 oli lähetepotilaita ja 31 kontrollikävijöitä.

Kelan lääkerekisteritietojen mukaan osteoporoosilääkkeiden käyttö Pohjois-Pohjanmaalla on maan keskiarvoa yleisempää, ja käyttäjämäärä on ollut kasvussa. Vuonna 2025 osteoporoosilääkkeitä käytti 4,7 prosenttia yli 65-vuotiaista Pohjois-Pohjanmaalla, kun koko maan vastaava osuus oli 3,8 prosenttia. Osteoporoosi on kuitenkin edelleen merkittävästi alidiagnosoitu ja alihoidettu, sillä epidemiologisten tutkimusten mukaan yli 65-vuotiaista noin 10–13 prosentilla arvioidaan olevan

31.8.2026

hoitoa vaativa osteoporoosi. Lisäksi osa osteoporoosiin käytettävistä lääkkeistä on käytössä myös luustometastaasien hoidossa. Näin ollen osteoporoosidiagnoosin saaneiden tai lääkitystä käyttävien henkilöiden määrä ei kuvaa kaikkia alueen osteoporoosia sairastavia henkilöitä.

Terveyskeskuksissa ei tällä hetkellä ole erikseen nimettyjä luustohoitajia tai vastuulääkäreitä, vaan osteoporoosin tunnistaminen kuuluu osaksi lääkäreiden ja hoitajien perustyötä. Haasteena on erityisesti osteoporoosin tunnistaminen oireettomilla potilailla. Lonkkamurtuman saaneet potilaat ohjautuvat yleensä jatkoselvityksiin, mutta ilman murtumaa olevat henkilöt voivat jäädä tunnistamatta. Ikäneuvolassa hoitajat tekevät systemaattisesti jokaiselle asiakkaalle arvion osteoporoosiriskistä. Lisäksi Pohteella on käytössä kaatumisten ehkäisyn toimintamalli, jossa tunnistetaan kaatumisriskissä olevat henkilöt, arvioidaan kaatumisten vakavuutta ja ohjataan tarvittaessa jatkoselvityksiin. Samalla huomioidaan myös osteoporoosin riski ja murtumavaara osana kokonaisarviointia. Erikoissairaanhoidossa ortopedialla toimii murtumahoitaja, jonka työajasta 50 prosenttia on kohdennettu murtumapotilaiden seulontaan.

Pohteella tehdään parhaillaan osteoporoosin hoidon kehittämistyötä päivittämällä alueellisia osteoporoosin ja pienien murtumien hoitoketjuja moniammatillisessa yhteistyössä. Kehittämistyön tavoitteena on vahvistaa osteoporoosin tunnistamista, yhtenäistää hoitokäytäntöjä sekä parantaa hoidon sujuvuutta ja yhdenmukaisuutta koko Pohteen alueella.

31.8.2026

2. Kuinka nopeasti Pohteen alueella pääsee tällä hetkellä luuntiheysmittaukseen?

Luuntiheysmittaukseen tarvitaan lääkärin lähete, ja tutkimukset toteutetaan osana Pohteen kuvantamispalveluja Oulun yliopistollisessa sairaalassa.

Tällä hetkellä tutkimukseen pääsee nopeasti, yleensä noin viikon kuluessa. Tutkimukseen ei käytännössä ole merkittäviä jonoja.

Tämän vastaus on koottu yhteistyössä erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon asiantuntijoiden kanssa.

Nevala Terhi
03403367828

Allekirjoittaja Nevala Terhi
03403367828
DN: cn=Nevala Terhi
03403367828, c=FI
Päivämäärä: 2026.09.13 16:08:23
+03'00'

Terhi Nevala

Johtajaylilääkäri